

Zorg- en Kinderboerderij De Bijlmerweide

Auteurs: Marijke Beek/Winde Evenhuis
Foto's: Marijke Beek/Herma Brouwer/Winde Evenhuis

Na het verhaal over het reilen en zeilen van Schooltuin Wagner in het oktobernummer, nemen we nu een kijkje bij Zorg- en Kinderboerderij De Bijlmerweide. Reynier Meyjes is hier al sinds 1983 beheerder, toen met een kersvers diploma van de opleiding Dierversorgung. "We zijn een bijzondere boerderij want we zijn ook een erkend educatief- en fokcentrum voor achttien bedreigde agrarische rassen zoals de Hyancithduif, de Zwartbles en de Lakenvelder. Dit zijn interessantere dieren dan die je doorsnee op een kinderboerderij ziet."

Hoe en wanneer begon de kinderboerderij?

"Met de bouw van Kantershof en Geerdinkhof is de boerderij iets verderop, waar later het tuincentrum in kwam, door de gemeente aangewezen als kinderboerderij. Toen was het idee heel simpel, een paar geiten, een paar schapen en konijnen en dat was het wel. Er waren nog vijf andere kinderboerderijen in de stad en dat kostte de gemeente veel geld, onder andere aan personeel. Dus toen de gemeente rond 1982 moest bezuinigen heeft een wethouder bedacht om alle locaties te sluiten. Hij zei daarbij dat als mensen boerderijdieren wilden zien ze de fiets maar moesten pakken om boerderijen te bezoeken. Toen deze buurt in opstand kwam heeft de wethouder besloten dat de boerderij mocht blijven maar dan als stichting of vereniging en gerund door vrijwilligers. De groep vrijwilligers die toen al betrokken was bij de boerderij heeft vervolgens een oproep voor professionele hulp gedaan in het Amsterdams Stadsblad, en die oproep zag ik. Ik was net afgestudeerd met MBO-Dierversorgung met de aantekening Kinderboerderijen

en ik dacht, dat lijkt me wel leuk om te gaan doen."

Hoe ben je toen aan de slag gegaan?

"Toen ik begon was de kinderboerderij gevestigd in de boerderij hiernaast. Ik was 23 jaar en had natuurlijk grootse plannen. Dus ik ging naar de gemeente en zei dat ik een kinderboerderij wilde inrichten met speeltoestellen en een bestrating. Ik kreeg de spullen maar ik moest alles zelf doen. Samen met de vrijwilligers organiseerden we activiteiten, zoals een schaapscheerdersfeest, en dat vonden we op dat moment al heel wat. De buurt droeg ons op han-

den. Er waren in die tijd veel kinderen en die kwamen ook uit andere delen van de Bijlmer en uit Gaasperdam."

Waarom is de kinderboerderij verplaatst?

"We móesten wel. Oorspronkelijk zouden schooltuin en kinderboerderij één geheel vormen en dus onder één beheer vallen. Maar toen ik begon ging de boerderij van gemeente naar stichting en de schooltuin van stichting naar gemeente. En dit had grote gevolgen voor ons. Want in ons huurcontract met de afdeling Groen stond dat de boerderij én het terrein over zouden gaan naar de stichting. Maar het gemeentelijk Grondbedrijf gaf aan dat de boerderij onder hen viel en niet onder Groen. Zij wilden ons een huur laten betalen die gelijk was aan onze gemeentelijke subsidie om de boerderij te runnen. Een poging om met subsidie een aannemer met werkeloze jongeren de boerderij op te laten knappen op voorwaarde van

een lage huur lukte ook niet: het Grondbedrijf was niet geïnteresseerd. Dat was de aanleiding om een nieuwe kinderboerderij te gaan bouwen op het terrein van de afdeling Groen.”

Hoe heet je functie officieel?

“Ik ben hier altijd de beheerder geweest en dat ben ik nu nog. En met de groei van de boerderij werd de functie ook steeds groter. Kinderen noemen me soms de Boer, of Bob de Bouwer, omdat er nogal wat gebouwd wordt hier. In de rol van beheerder begeleid ik ook cliënten en vrijwilligers die mij assisteren. Ellen is medebeheerder. Ze liep hier ooit stage voor haar MBO Dierenverzorging, werd vrijwilliger en nu is ze alweer dertig jaar samen met mij medebeheerder. Ellen houdt zich bezig met de educatiekant van de boerderij, liefst met hulp van vrijwilligers maar die hebben we op dit moment hiervoor niet. Voor scholen hebben we zo’n twaalf themakisten met lesmateriaal ontwikkeld die leerkrachten zelf kunnen gebruiken. Het ontvangen van een klas, het klaarzetten van materiaal en een rondleiding langs alle stallen wordt door Ellen verzorgd. We zijn ook gecertificeerd voor de begeleiding van stagiaires Dierenverzorging en dat doet Ellen ook.

Hoe is de financiering van de boerderij geregeld, toen en nu?

Halverwege de jaren 80 kregen we een exploitatiesubsidie van het stadsdeel om de boerderij in stand te kunnen houden en die was op dat moment voldoende. Met het stadsdeel konden we als kinderboerderijen, dus ook 't Brinkie en Glijphoeve, veel directer communiceren dan nu met de centrale gemeente en werden er ook hand- en spandiensten verleend. Bijvoorbeeld als een aannemer met zijn klus voor het stadsdeel geld overhield, werd hem gevraagd om bij de kinderboerderij zand of stenen te brengen. Maar dat is voorbij, want we vallen weer onder de centrale stad. Er zijn boerderijen in Amsterdam waar de gemeente het onderhoud van de gebouwen betaalt, maar dat zijn afspraken die indertijd met die stadsdelen zijn gemaakt. Met het gevolg dat de kinderboerderijen subsidie krijgen die niet gebaseerd is op hun grootte en op wat ze werkelijk nodig hebben. De subsidie die we op dit moment krijgen is minder dan de helft van onze begroting. Dus we moeten het aanvullen met allerlei

Educatief 'bijenhuis'

losse giften, sponsoring, kleine subsidietjes. Het geld dat we hebben zetten we in de eerste plaats in voor de verzorging van de dieren. Dat betekent dat achterstallig onderhoud of als iets stuk is niet altijd direct gerepareerd kan worden. De gemeente denkt ook heel anders dan jij en ik. Toen wij nieuwe voorzieningen nodig hadden zijn we daarvoor gaan sparen. Aan het eind van het jaar hadden we € 10.000,- opzij gezet. En toen zei de wethouder: jullie krijgen zeker te veel geld want er is over. We gaan jullie jaarlijks met € 10.000,- korten. En die korting bestaat al vijftien jaar.

Sinds de jaren 90 word ik voor 50% betaald uit een 'salarissubsidie' van de gemeente; dat geldt ook voor Ellen. Nu heeft de gemeente gemeld dat die salarissubsidie vanaf 2025 stopt. We moeten dus eigenlijk iets doen richting politiek. Maar ik moet zeggen dat het ons, ook ons bestuur, aan knowhow

ontbreekt om de juiste ingangen bij de politiek te vinden.”

Wat vind jij het belang van het bestaan van een kinderboerderij en van de Bijlmerweide in het bijzonder?

“Een kinderboerderij speelt altijd een educatieve rol, vooral om na te denken over hoe je met dieren én de natuur omgaat. Bijzonder aan onze boerderij is dat hij eigenlijk buiten de stad ligt in het groen van de Bijlmerweide. We beheren weilanden rondom onze boerderij maar bijvoorbeeld ook in Bijlmerweide Noord, waar het ooievaarsnest staat. Het gras maaien we en het hooi gaat in onze hooiberg en zo hebben we een circulair bedrijf.

We zijn de grootste kinderboerderij in Amsterdam, qua grond, voorzieningen en dieren. Eigenlijk zijn we een visitekaartje van Zuidoost naar de rest van Amsterdam. En ver daarbuiten. We krijgen jaarlijks 40.000-70.000 bezoekers.

In de stal

We heten 'kinder'boerderij, maar onze bezoekers zijn ook vaak volwassenen. Ouderen met name, komen genieten van de boerderij vanwege de rustige omgeving, de dieren en drinken een kopje koffie op het terras of in de kantine. En we hebben een speeltuin, die we zelf hebben aangelegd. Ik ben blij dat we die hebben, de kinderen kunnen daar eerst hun energie in kwijt voordat ze zich met onze dieren gaan bezighouden”.

Hoe is de Kinderboerderij ook Zorgboerderij geworden?

“Toen we twintig jaar terug met grote geldzorgen zaten en dat bespraken met het stadsdeel, zei de wethouder dat we bezoekers entree moesten vragen. Maar wij wilden laagdrempelig zijn, dus dat zag ik niet zitten. We kwamen op het idee om samen te werken met een zorgstichting waar we inkomsten voor kregen. Toen daar vervolgens op bezuinigd werd, bedachten we, dit kunnen we ook zelf doen. We werken nu twintig jaar als gecertificeerde zorgboerderij. Zo’n zeven tot negen cliënten per dag hebben hier nu hun dagbesteding. Ze zijn onze ‘hulpboeren’ want ze verzorgen onder begeleiding de dieren, maken stallen schoon en onderhouden het terrein. Het is goed voor de cliënten om een zinvolle dagbesteding te hebben, en ook voor ons, want wij krijgen werk gedaan. De verantwoordelijkheid voor de begeleiding van de cliënten is in handen van Rachel, ook al twintig jaar bij ons aan het werk”.

Wat voor dieren hebben jullie hier?

“Eigenlijk zijn we een kleinschalige boerderij, alleen worden de dieren hier niet economisch gehouden. Vroeger hadden we gewone kinderboerderijdieren, maar nu richten we ons steeds meer op Oudhollandse dieren. Die zijn interessanter dan wat je doorsnee ziet. We werken daarvoor samen met de Stichting Zeldzame Huisdierrassen. We

Bedreigde soorten agrarische huisdieren op de kinderboerderij

Runderen	Lakenvelder (bedreigd) en Witrik (kwetsbaar)
Varkens	Bonte Bentheimer (kritiek)
Schapen	Zwartbles* (bedreigd)
Ganzen	Twentse landgans (kritiek)
Kippen	Hollandse hoen (bedreigd), Hollandse kuifhoen (kritiek), Lakenvelder (bedreigd), Barnevelder (bedreigd), Noord-Hollands hoen (bedreigd), Kraaikop (bedreigd), Nederlandse Sabelpootkriel (bedreigd), Uilenbaard (bedreigd)
Duiven	Hyacinthduif
Eenden	Kwakereend (bedreigd), Noord Hollandse krombek (kritiek) en Noord Hollandse witborst (kritiek)
Konijnen	Triantha (bedreigd)

**als gevolg van blauwtong zijn er recent vijf schapen gestorven/geëuthanaseerd*

zetten ons in voor agrarische rassen die anders met uitsterven bedreigd worden. We houden inmiddels achttien bedreigde soorten en we zijn ook een erkend fokcentrum. De jonge dieren ruilen we met andere geïnteresseerden. Op het hele terrein van de boerderij hangen borden met informatie over deze soorten als levend erfgoed. Kinderen en volwassenen krijgen zo een idee van de geschiedenis van ons vee. We hebben daarom ook het predicaat ‘erkend educatief centrum voor zeldzame rassen’ gekregen.

In de kantine laten we ook nog heel andere dieren zien zoals wandelende takken en vissen in een aquarium dat er uit ziet als een sloot in de buurt. En heel veel opgezette dieren die voor de schoollessen worden gebruikt.

“Hoe is het contact met Geerdinkhof?”

“Vroeger was het contact heel nauw, met Geerdinkhof én Kantershof. We hadden ooit zevenhonderd donateurs, dat is inmiddels gehalveerd en we zoeken dus zeker nieuwe donateurs, maar we zijn heel blij met de sponsoring die is er is en ook met de adoptie van dieren. Er komen nog steeds veel bewoners van Geerdinkhof, inmiddels ook met kleinkinderen, om naar de dieren kijken, voor de speeltuin en om bijvoorbeeld eieren te kopen of koffie te drinken. We zouden hier best wat meer vrijwilligers voor allerlei verschillende rollen kunnen gebruiken. Als buurtbewoners geïnteresseerd zijn kunnen ze op onze website kijken.”

Wat vind je het leukste aan je werk?

“Dat is de afwisseling, want voor mij moet er een uitdaging blijven. Het werken met onze cliënten en de vrijwil-

ligers, met wie we samen koffiedrinken en lunchen, voor wie ik werk zoek dat bij hen past en die ik daarbij help. En ook het bedenken en bouwen van nieuwe onderdelen op de boerderij, zoals het bijenhuis. Op dit moment bouwen we nieuwe hokken voor de fazanten en een ren met een vijver voor de Twentse ganzen, zodat ze kunnen zwemmen in het geval ze opgehokt moeten worden.”

Als de kinderboerderij onverwachts een financiële bijdrage zou krijgen, waaraan zou je die het liefst besteden?

“Aan zonnepanelen. We hebben sommige gebouwen nu vrij goed geïsoleerd met dubbel glas, en alles is LED. Maar we betalen enorm veel aan propaangas voor verwarming. Met zonnepanelen op onze stallen zou dat een heel ander verhaal zijn.”

Meer informatie

- Geïnteresseerd in alles wat Zorg- en Kinderboerderij Bijlmerweide te bieden heeft en welk vrijwilligerswerk er mogelijk is? Kijk op: <https://www.bijlmerweide.nl>. Openingstijden: dinsdag t/m zondag van 11-16 uur
- Stichting Zeldzame Huisdierrassen - <https://szh.nl>

Reynier Meyjes met zeldzame Bonte Bentheimer

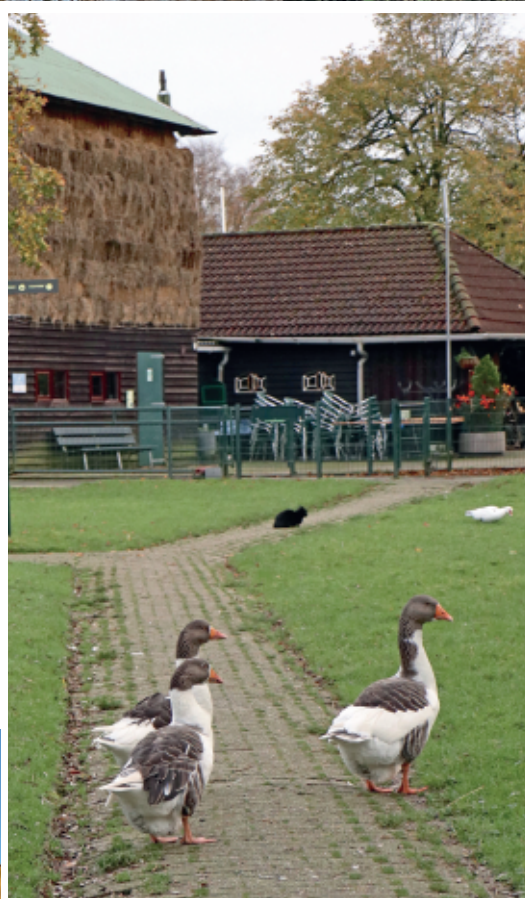
Lakenvelder

Kenmerken: Het Lakenvelderrund is fijn gebouwd en kenmerkt zich door een witte band (het zogenaamde laken) rond de middenhand van het rund, tussen schouder en heup. Verder een volledig zwarte of rode voor- en achterhand.

Geschiedenis: Werd gehouden als melkkoe. In de dertiger jaren van de vorige eeuw ging de economie in de Nederlandse rundveehouderij een grotere rol spelen en kon de Lakenvelder qua melkproductie niet meer zo goed mee. De Rundveeverordening van 1950 bepaalde dat er slechts stieren van erkende rassen werden goedgekeurd voor de fokkerij. Dit betekende bijna het einde van het Lakenvelderras.

Gebruik nu: Door het inkruisen van andere rassen is er een dubbeldoel type ontstaan (melk + vlees).

Lakenvelder

Speeltuin

de Witrik